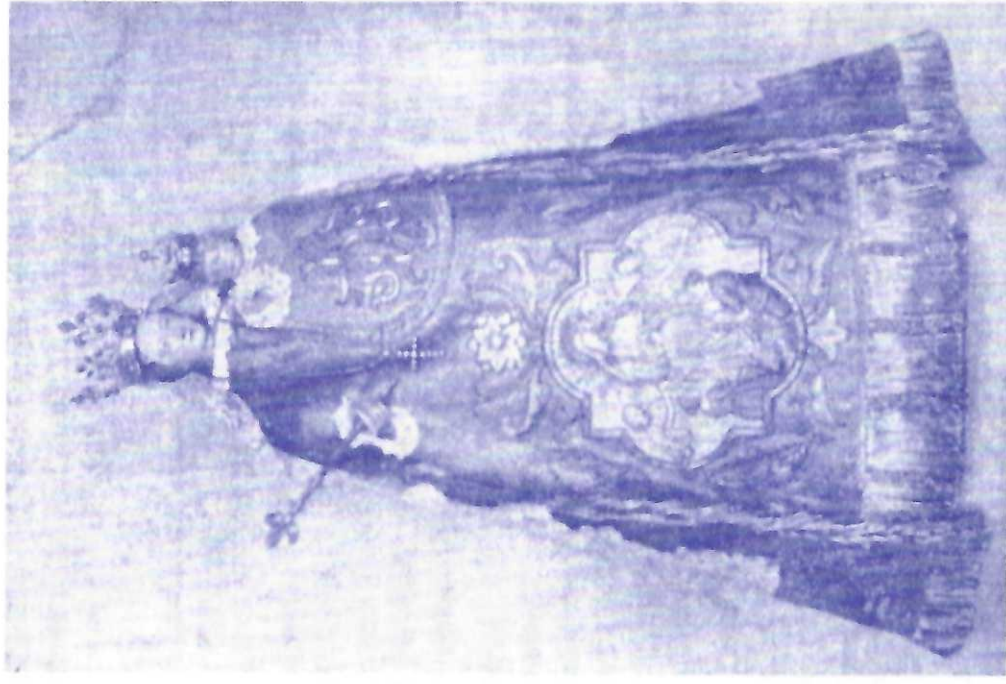

Maria's Genadeoord - Geraardsbergen

Het Wonderbeeldje en de Kapel van

O. L. Vrouw van de Oudenberg

O MOEDER OP DE BERG,
UW MANTELPLOOIEN HANGEN WIJD.
SYMBOOL VAN UW BARMHARTIGHEID.
O WEES GEBENEDIJD !

Theo Stael

Geraardsbergen

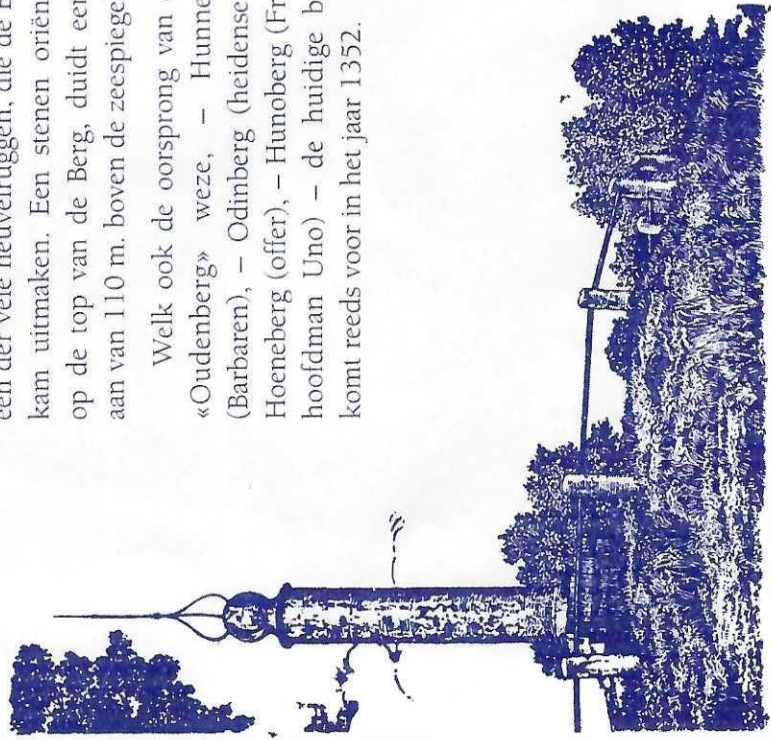
is een hoogtepunt van de **VLAAMSE ARDENNEN**.

Van op de **OUDEBERG** rusten de blikken van bedevaarders en toeristen op de heerlijkste vlakke van Zuid-Vlaanderen. Op de helling aan de voet van de Berg ligt de stad, een der oudste uit ons land. Als een zilveren lint slingert de Dender door het landschap. Het panorama, dat zich ontrolt in alle richtingen rondom de **Oudenberg**, mag gerekend onder de mooiste van gans België.

De “Oudenberg”

vormt het uiteinde en het hoogste punt, in Vlaanderen althans, van een der vele heuvelruggen, die de Brabantse kam uitmaken. Een stenen oriënteeretafel, op de top van de Berg, duidt een hoogte aan van 110 m. boven de zeespiegel.

Welk ook de oorsprong van de naam «Oudenberg» weze, – Hunnenbeersch (Barbaren), – Odinberg (heidense god), – Hoeneberg (offer), – Hunenberg (Frankische hoofdman Uno) – de huidige benaming komt reeds voor in het jaar 1352.

De zuil op de bergtop

De Maria Kapel

Indien de streek bekeerd werd in de VIIe of VIIIe eeuw, is het niet uitgesloten, dat de geloofsverkondigers op de Oudenberg, waar men eertijds aan zon en bron offerde, een kristelijke offerplaats oprichtten en een kapel bouwden. Een oud verhaal spreekt van een zekere Jan Tant, deken der lakengilde van Leuven, die op weg naar Brugge, overvallen werd door een geweldig onweder. Zijn gezellen werden doodgebliksemd en Jan beloofde een kapel te bouwen op de Berg, indien hij gaaf en gezond te Brugge mocht geraken. Dat gebeurde. Later ging hij zich daar vestigen als kluizenaar. Het oudst gekend dokument, dat we bezitten, waarin de kapel vermeld staat, is een verkoopakte van 1294 «verleden voor Bailiu ende scepene van de lande van Boulaere ten profijte van Jhanne Tant, cluusenauer inder cluuse bider capelle van Onser Vrouwe op den Hunnebeersch te Gheroudsbeerghe».

In die tijd bestonden er vele kluizen in Vlaanderen.

Jan Tant schonk per testament de kapel en zijn cel aan de abdiij van Sint Adriaan te Geraardsbergen, die ervan in 't bezit bleef tot aan de Franse Omwenteling.

In 1583 bracht Mgr. Johannes Hauchin, aartsbisshop van Mechelen en geboortig van Geraardsbergen, een bezoek aan de kapel op de Oudenberg. In de XVIIe eeuw begon Dom Gheeraert Prijm, prelaat van Sint Pietersabdiij van Gent, de vervallen kapel herop te bouwen; dit werk werd voltrokken door het stadsbestuur op 1 september 1639. Op 9 oktober werd ze ingezegend door Mgr. Vanderburgh, aartsbisshop van kamerijk «uyt den naeme van den aerdtbisshop van Mechelen».

Als in 1648 de Benediktijner abt, Martinus Lebrun, het Wonderbeeldje naar de kapel bracht, had hij gunstbrieven bij door de aartsbisshop van Mechelen geschonken samen met vele voorrechten aan de kapel en de vereniging van O. L. Vrouw van de Oudenberg. In 1724 werd de kapel heropgebouwd door Adriaen Roelandts, 47e abt

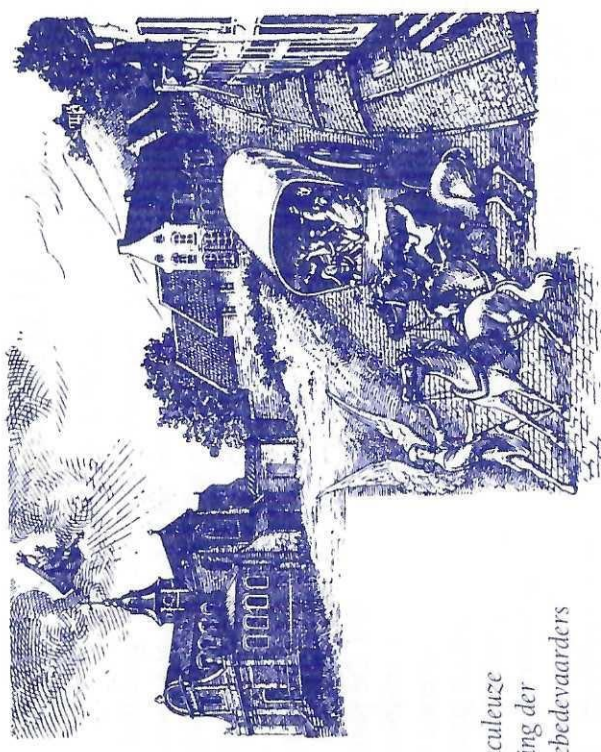
van het klooster. Het volgend jaar kwam Kardinaal Thomas van Elzas van Bousu, aartsbisschop van Mechelen en Primaat van België, de nieuwe kapel wijden. In die gelegenheid werd de Broederschap van O. L. Vrouw, die vroeger in de kapel was ingericht, hernieuwd. De H. Stoel en de Aartsbisschoppen van Mechelen schonken vele aflaten en zo groeide nog de toeloop van bedevaarders naar de kapel van O. L. Vrouw.

't Was in die kapel, dat de graven van Vlaanderen na hun troonsbestijging, persoonlijk of door een afgévaardigde, de eed aflegden de abdij te zullen beschermen.

Door de Franse Revolutie werden abdij en kapel als nationaal goed aangeslagen en verkocht. De abdij werd vermeld maar de kapel bleef gespaard. Deze werd meermaals verkocht tot eindelijk op 4 juli 1807 ze werd aangekocht door Ghisleen Van Crombrughe om ze tegen afbreking te vrijwaren en ze aan haar vroegere eredienst terug te schenken. Deze heer stond de kapel af aan zijn Zeereerwaarde zoon Constant Willem Van Crombrughe, die ze schonk in volle eigendom aan zijn geestelijke zonen, de Paters Jozefieten, ten jare 1839. De verkoopakte werd getekend op 2 mei 1864 om alle mogelijke moeilijkheden te vermijden. Zo mocht hij zeker zijn dat de eredienst van Onze Lieve Moeder op de Oudenberg meer en meer zou verspreid worden. De nieuwe eigenaars deden al wat mogelijk was om de kapel te versieren, te vergroten, om de bedevaarders er heen te leiden en de Mariadevotie aan te vuren.

In 1849, tijdens de cholera-ziekte, werd de Mariakapel een waar toevluchtsoord voor de bedrukten. Van stad en dorp kwam men O. L. Vrouw op de Oudenberg bidden om bescherming. Duizenden bedevaarders kwamen er in processie naartoe. Velen werden verhoord en de godsvrucht groeide steeds aan.

In 1849 kwam de Bisschop van Gent persoonlijk een bezoek brengen aan de kapel. Het gulden boek der kapel getuigt van de bezoeken van verscheidene Bisschoppen en Prelaten, die Maria kwamen vereren. In 1860 werd de honderdste verjaring gevierd van de wonderbare bescherming der Hallebedevaarders. Door aanroeping van Maria werden ze van een zekere dood gered.

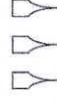
Miraculeuze
redding der
Hallebedevaarders

Dit feit staat afgebeeld op een schilderij in de kapel.

De bouwvallige kapel was te klein geworden. Ze werd afgebroken in 1905 en de Paters Jozefieten lieten er een nieuwe, ruimere en stijlvolle kapel bouwen, die in 1906 werd ingezegend en op 8 september door Mgr. Stillemans ingehuldigd in tegenwoordigheid van 12.000 bedevaarders.

In 1936 werd door verscheidene Mariavereerders een mooi bronzen beeld geschonken, dat thans in gouden schittert praalt boven de koepel der kapel. Het werd, onder grote toeloop van volk, plechtig gewijd door H. E. Pater Generaal Overste der Jozefieten.

In 1955 werd de kapel vernijkt met een beiaard, die Maria's lof zingt boven berg en dal.

De licentia superiorum.

Nihil obstat
Gandæ, 28-3-1957
De Kesel.

Imprimatur:
Gandæ, 28-3-1957
O Schellout, vic. gen.

Het Maria-Beeldje

is thans drie eeuwen oud. Ziehier de oorsprong ervan:

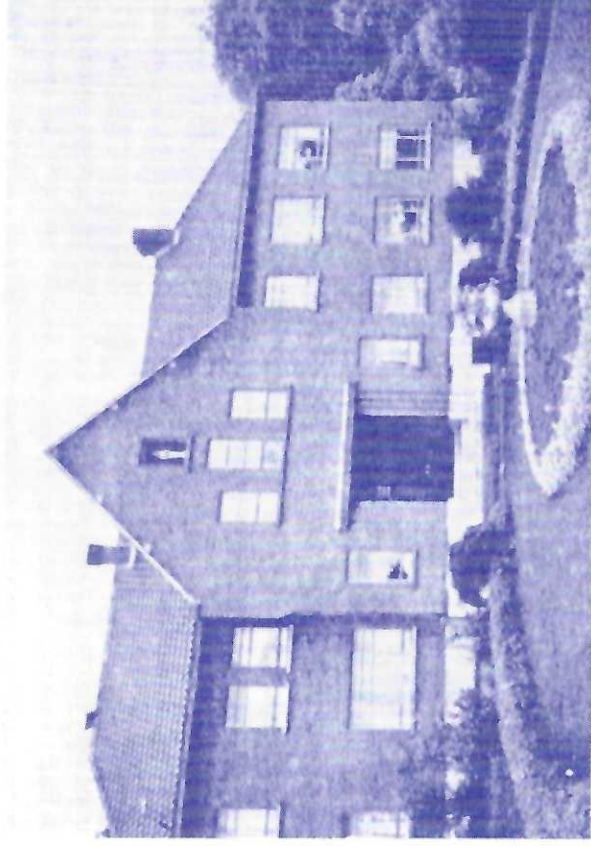
...Boven op de berg, nabij Peruwelz, stond een eik, genaamd de «eik-tussen-twee-bossen» omdat hij diende als scheidspaal tussen de bossen van Condé en Blaton. In een nis, uitgehaald in een der takken, werd sinds lange jaren een Maria-Beeldje vereerd. Aan alle weder blootgesteld bleef er ten lange laatste van het beeld nog enkel een vormloos houtblokje over. Toch kwamen de mensen voort Maria groeten en vereren, waar eens haar beeldeke stond. In 't jaar 1603 lag er te Peruwelz een oud man, Jean Watteau, erg ziek te bed. De pastoor der parochie, Martin Lebrun, die later abt der abdij te Geraardsbergen zou worden, had hem bediend. De zieke vertelde over de verering van Maria onder de naam van «O. L. Vrouw ter Eike». De pastoor ging op zoek en vond op die oude vermolmde boom nog één groene tak. Uit deze liet hij twee beeldjes van O. L. Vrouw snijden. Eén werd vereerd te Peruwelz; het ander bracht hij mede naar Geraardsbergen, waar hij in 1624 tot Abt der Benediktijner Abdij was verheven. Die overbrenging van het beeldje geschiedde op 17 mei 1648. De Aartsbisschop van Mechelen verleende aflaten aan al wie voor het Maria-beeldje zou komen bidden. Tijdens de Franse Revolutie werd het Beeldeke, uit schrik voor ontering en vernietiging, weggeborgen gedurende 12 jaar. In 1807 werd het in de kapel teruggebracht en een jaarschrift boven het beeld geplaatst: «transLatione DILUCesCaM» wat betekent: Ik verheug mij om de overbrenging.

Op 31 juli 1887 kwam, op aanvraag van de Paters Jozefieten, Mgr. Lambrecht, bisschop van Gent, het wonderbeeldje kronen namens Z. H. Paus Leo XIII. In 1912 vierde men op grootse wijze het zilveren jubelfeest der kroning. In 1937 was het de 50e verjaardag der kroning. In een machtige stoet werd het Wonderbeeldje, voorafgegaan door de Lieve Vrouwkens der verschillende kerken van de stad, door de straten gedragen naar de Oudenberg waar Mgr. Coppieters, bisschop van Gent, een gloedvolle en weisprekende hulde bracht aan Maria. Tijdens haar omreis in België kwam O. L. Vrouw van Fatima ook het Lieve Vrouwke van de Oudenberg begroeten en op 17 mei 1948 – heerlijk samentreffen na 300 jaar! – Werd het zo geliefde Beeldje van O. L. Vrouw van de Oudenberg door duizenden gevierd ter herinnering aan de overbrenging van het beeld op 17 mei 1678 door de Abt Martin Lebrun.

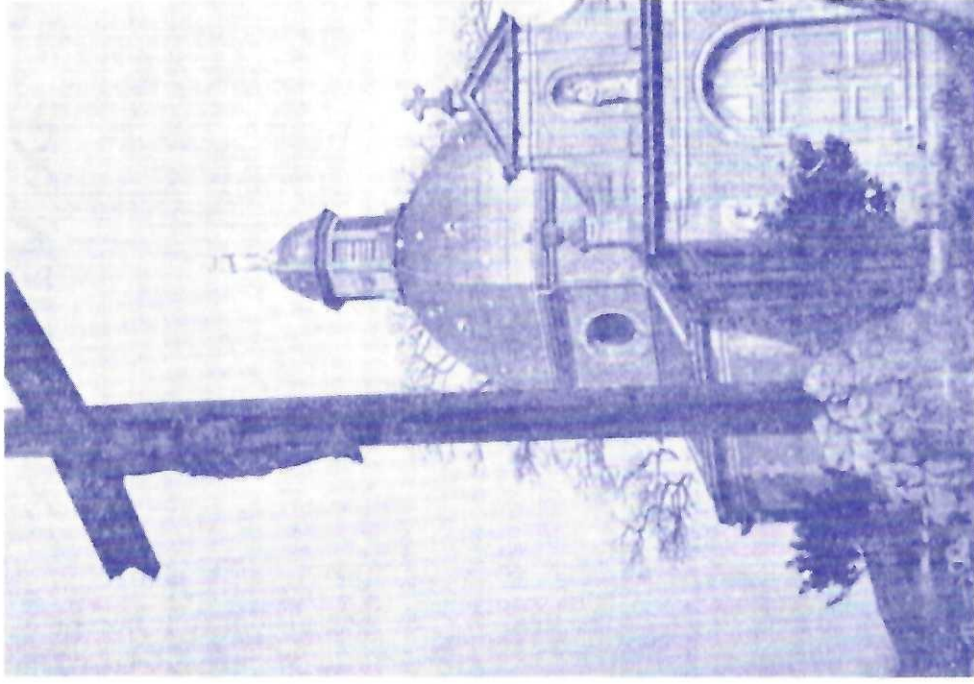
Een slotwoordje

Geraardsbergen en omliggende houden van hun «Lieve Vrouwke op de Berg». Van heinde en verre komen ontelbare mensen knielen aan de voeten van Maria in de haar toegewijde kapel. Daar is het goed om te bidden! Wonderbare genezingen, bekeringen, gunsten werden er verkregen door de voorspraak der Lieve Vrouwe van Bijstand. De muren zijn bedekt met dankbetuigingen en aanroepingen.

De bedevaartplaats van de Oudenberg is een der schoonst gelegen van België. Als men de Berg beklimt langs de «lange trappen» komt men aan een prachtig marmeren beeld der moeder van Smarten; hoger prijkt een groot bronzen kruis. Op de hoogte bewondert men een vijver, die nooit droog staat; en op de top, naast de oriënteerstafel, de zuil, afkomstig van een der oude stadspoorten. Daar geschiedt jaarlijks het bekende feest der «Krakelingen» en op de Berg wordt het «Tonneke Brand» gevierd.

In de hovingen van het klooster op de Oudenberg werd ten jare 1950 een heerlijk «MARIASPEL» opgevoerd voor ruim 10.000 toeschouwers. In diezelfde hof, langsheen de «Hooiweg» en de vermaarde «muur van Geraardsbergen» hebben de Paters Jozefieten de 7 kapelletjes van O. L. Vrouw van Smarten geplaatst, die de bedevaarders in de gewenste Mariale stemming brengen bij het beklimmen van de Oudenberg.

BEDIENING VAN DE KAPEL:

Voor alle aanvragen, die betrekking hebben op de kapel van de Oudenberg en voor het inrichten van Bedevaarten, wendde men zich tot E. Pater, Rector van de kapel, Klooster O. L. Vrouw van de Oudenberg, Pachterstraat 52, Geraardsbergen. Tel. (054) 41 26 49.

